

ውልቀ መራሒ ህግደፍን እታ ሰልፊን

ካልኣይ ክፋል። (ብተስፋ ዘውደ)

ከምቲ ኣብ ቀዳማይ ክፋል ዝገለጽኩዎ ተመክሮ መራሒ ህግደፍ ምስ ኩሉ መዳያት ማሕበራውን ኩንነታውን ሓቅታት ኣብ ባይታ ተዓዚቡ ዝኸይድን ነቲ ዝርዝራትን ገምጊሙ ዝንቀሳቕስ ሰብ ኣይነበረን። ልክዕ ካብ ፖለቲካዊ ምንቅስቃሳት ናብ ናይ ብረታዊ ኮነ ዕጥቃዊ ቃልሲ ምድያብ ብቐሊሉ ክትሰጋገር ዘኸኸለሉ ብዙሓት ረጃጂታት ምኽሳቶም ከም ቅቡል ገርካ ክውሰድ ዝግበእ ሓቅታት ኢዩ። ብመጀመርያ ኣብቲ ድሕሪ ምውዳእ ካልኣይ ኩናት ዓለም እቲ ምጥርናፍ ሃገራት ኣብ ትሕቲ ሓንቲ ጽላልን፣ ብዝያዳ ድማ እተን ርእሱ ሓያላን ኣመሪካን ሶቭየትን ነናተን ደንበታት ወኒነን ንዓለም ኣብ ክልተ ናይ ሻራ መቐለን ዝጸወታሉ መድረኽ ስለ ዘተኣታተዎ፣ ትኸተሎ ሚላ ምስዚ ህሞት እዚ ዝሰማማዕ ክኸውን ኣለዎ። እቲ ኣዝዩ ኣገራሚ ዝገብሮ ድማ እዚ ውልቀ-መላኺ ንጭቡጥን ህልው መድረኽን ከይመዘንን ከይገምገመን ዝንቀሳቕስ ህላላ ኮይኑ ምብቓሉን፣ ብዕንደራን ብፍንው፣ ስዲ መስመር ተመሪሖ ቦቲ ዝተለሞ ብሕታዊ ቅዱ እንዳ ተመርሖ ካበይ እንታይ ይመሃር፣ ካብ መን እንታይ ይቐድሕ ከየስተብሃለ ዝኸይድ ቀይደ-ኣልቦ ክይኑ ምዕባዩ ኢዩ። ብመጀመርያ ቦቲ መግዛእቲ ዝሓናኸሮ ኣብተን ብሄራትን እምነትን ፍልልያት ዘሰዓቦ ጸገማትን ኣለልዩ ኣንተ ዝብገስ እሞ ቦቲ ተበግሶ እቲ እንተ ዝዓቢ ነይሩ፣ ናይ ኣፈታትሓ ስነ-ጥበብ መዕንበብ ነይሩ። ኣብቲ ምጅማር ብረታዊ ቃልሲ ንግዳምን ንውሽጥን ዝኣንፈተ ናይ ምጥርናፍ ከም ኣወንታዊ መደብ፣ ቦቲ ካልኣይ ድማ ነቲ ምረትን ወጥርታትን ናይቶም መቐልሰቲ ክህልዉዎ ከም ዝኸኸለ ገሚቱ ኣይፈልጥን። ኣብ ኣዲስ-አበባ ኮይኑ ዝገመቶ፣ ቅድሚኡ እውን ኣብ ኣስመራ ዝነበሮ ሕልምታት ተሓንጊሩ ኢዩ ናብ ገድሊ ወጺኡ። ቦቲ ዝነበሮ ዕድመን ንእስነትን ድማ እኹል ተመክሮ ክህልዎ እውን ትጽቢት ክግበረሉ ዝጸበ ሰብ ክህሉ ኣይክእልን። ግን ኣብቲ ናይ ሰውራ ጎንጽ ካብ ኣተወ፣ ነቲ ጎንጽ ክፈትሓሉ ዝኸኸለ ዘገምታዊ ስጉምቲ ብምውሳድ ብዙሕ ኣዝዩ ብዙሕ ብልጫታት ዘለዎም ተመክሮታት መጥሪዩ ነይሩ። ሓደ ናይ ፖለቲካዊ ፍታሓት ንምንዳይ ዝተበገሰ ፖለቲካዊ ስነ-ጥበባዊ ኣብ ወጥርታት ዘለዎም ህሞታት ኢዩ ብውሕሉል ትዕዘብቲ ዝዓብን ዝዕንብብን። ፓለቲካ ከም ዓውዲ ፍልጠት ናይ ወጥርታት ምፍታሕ ስነ-ጥበብ ኢዩ። ኣብቲ ቀጺልና ንርእ ድማ ሓደ ናይ ሓላፍነት ሕልምታት ዘሕደረ ሰብ፣ ንኩሉ መዳያት ዘጋጥሞ ዕንቅፋታትን ጸገማትን ዘርዚሩ ዘማዕዱን ምስ ኩሎም ናይ ፍታሕ መትንታት ዘላግብ መስመር ሒዞ ዝጎዓዝ

ከኸውን ይግበእ ነይሩ ዝብል ጠመተ ኢና ከነኻዕብት ዘለና። ብፍላይ ኣብ ናይ መሪሕ ቦታ ዝድይብ ህውኸን ተቐያምን ሕነ ፈዳይን ከኸውን የብሉን። ኣብ ሓደ ሕብረተ-ሰብ ከም ዝተፈላለያ ብሄራት፣ እምነታት፣ ቋንቋታት፣ ባህሌታትን ልምድን ዝሓቆፋ ሃገራት ንኹሉ ሽግራት ንምፍታሕ ብሓባር ዘሰርሕ ባይታ ክትፈጥር ናይ ግድን ኢዩ። ነፍሱ-ወከፍ ብሄር ናታ ድልየትን ጠመተን ቆላሕታን ረብሓን ኣለዋ። ንኹሉ እቲ ዝተፈላለየ ድልየታት ድማ ኣወሃሂድካ፣ ሰሪዕካ መፍትሒ ክትረኽበሉ ሓንቲ ሓያል ናይ ፖለቲካ ጉጅለ ካብ ኩሉ ዝተዋጽኦትን ስጥምትን ንናይ ሓባር ረብሓ ትሰርሕ ኣሃዱ ብመጀመርያ ምህላው ሓደ ክዘለል ዘይብሉ ሓቂ ኢዩ። ነዛ ጉጅለ እዚኣ ምህናጽን ከም ኣካል ምፍጣርን ማሕበራዊ ውጽኢት ኢዩ። ሓደ ሰብ ዝሃንጸን ንባይኑ ዝድኩና እውን ክትከውን ኣይትኸእልን። ብናይ ሓባር ማሕበራዊ ዝተፈላለየ መለክዒታት ኢያ ትቦቅል። እተን ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሳ ናይ ሃገር መለለይታት ድልየትን ጠለባትን ድማ ቡተን ወከልቲ ናይተን መቐልሰቲ ዝኾና ምሕዝነትታት ኢየን ብሓባር ጉዕዞ ተቐይደን ዝምርሓ። ሓደ ኣብ ላዕሊ ኮይኑ ንኹሉ ክጥምትን ከስተብልን ስለ ዘይክእል ድማ ኢዩ፣ እዛ ሎሚ ዓለምና ፈደራላዊ ምምሕዳር ዝበሃል ክተቐውም ዝተበገሰት። ዲክታቶር ነዛ ብልሕን ጽፍፍትን መንገዲ ፈጸሙ ክመልካ ኣይክእልን። ውልቀ ጠመተ፣ ውልቕ ዕንደራ ሒዝካ ናይ ሓባር ረብሓ ከተበርክት ምፍታን፣ ኢልካ ኢልካ ብዕራይ ክወልድ ይኸእል ኢዩ ዝብል መርገጺ ምውሳድ ኢዩ ዘኸትል። ውልቀ-ሰብ፣ ወልቀ-ጠመተ ኣለዎ። ናይ ሓባር ኣይሓሰብን ማለት ኣይኮነን። ይሓሰብ እንበር። እቲ ሽግር ግን ሓሳብ ኣይኮነን። እቲ ክውንነት ኢዩ። ሽግር ሓንቲ ብሄር፣ ካብታ ብሄር ንላዕሊ ክጥምቶን ክፈትሖን ዝኸእል ካልእ ባዕዲ ኣካል ክህሉ ኣይክእል። ምስቶም ናይታ ብሄር ዝፈትሖ ኮይኑ ግን ሽግር ከቃልል ይኸእል። ዋል እውን ኣብ ናይ ሓባር ውዕል ክትኣቱ ምስ ትፍትን ብናይ ሓባር ረብሓን ስራሕን እንበር ብድልየትን፣ ውርጹጽ ቃላትን ሽሕጣንን ሚድያን ሓቀኛ ፍታሕ ከተበርክት ኣይትኸእልን። ኣብ ነፍስ ወከፍ ብሄር፣ ኣብ ስነ-ኣእምራዊ ኮነ ኣብ ስነ-ሓሳባዊ ባህሪ ብዘገምታ ዝበቐለን ታሪኻዊ ኣመጻጽኣን መለለይ ዘለዎን፣ ዝተሃንጸ ማሕበራዊ ቅርጽታትን፣ ኣገላልጻን፣ ምህላዉ ምፍላጥ ጥራይ ዘይኮነስ፣ ነዚ ሓቕታት'ዚ ብዓሚኛን ብኹሉ መምዘንን ዝጥምት ማሕበራዊ ስራሓት ዘማዕበለ ፍሉይ ኣካል ክህሉን ክፈትሕን ይኸእል። ውልቀ-ሰብ ገለ ገለ ቆንጨሉ ክፈልጥ ይኸእል። ቁንጭል ኣቢልካ ትቐድሖ ድማ ከም ፈላጥን ወሳንን ኮንካ ምስ ዝሰመዓካ፣ ናብ ትምክሕቲ ገጹ ዘሰጋግር ሓደገኛ ኣንፈት ኢዩ ዘእትወካ። ከድካ ከድካ ድማ መሰረት ፋሽስትነትን ዲክታቶሪያዊ ስርዓት ድማ ትኸተል።

ኩሉ ናይ ኣመራርሓ መሰረት ብፍትሕን ሕግን ክስነ ኣለዎ። መበቆል ኣሰራርሓ ብሕግን

ፍትሕን ዝተቐየድ ክኸውን ይኸእል። ከምቲ ኣቐዲመ ዝገለጽኩም እዚ ናይ ሎሚ መራሕ-
ሃገር ኣብ ሰውራ ምስ ኣተወገ በቶም ሽዑ ዝነበሩ መራሕቲ ዝፍጸም ዝነበረ ናይ ምፍልላይ
ኣንፈት ብቐረባ ተግዚብዎ። ካብቲ ሽዑ ዝረአዮ እንታይ ተማሂሩ፤ ከመይ ዝበለ ናይ
ኣመራርሓ ባህሪ ኣጥርዮ ዝብል ሕቶ ምስ ዝለዓል፤ እዚ ዘሎ ናይ ሎሚ ትምክሕቱ ኣንቢብካ
ዘይመሃር ጸቓጥን ረጋጽን ከም ዝኾነ ትዕዘብ። ኣብቲ እዋን እቲ ንዝግምግም ነቶም ሽዑ
ዝነበሩ ናይ ኣመራርሓ ጽፈት ክህልዎም ኣይክእልን ክብል ጥራይ ኢዮ ዝኸእል ዝነበረ።
ሃገር ብባዕዳውያን ትምራሕ ስለ ዝነበረት ነቲ ንሶም ዝውክልዎ ኣካል ዝመስል ሕንጻጽን
ሜላን ስለ ዝኸተሉ፤ ወዲ ሃገር ኣብ ምምሕዳር ስለ ዘዮቕርብዎ ተላኣኺ ጥራይ ኢዮ
ክኸውን ዝኸእል። ቤተ-ሰብ እዚ ሰብ እዚ እውን ኣብቲ ናይ ምልኣኽ ቦታ ኢዮም ዘገልግሉ
ነይሮም። ስለዚ እቶም ቅድሚኡ ዝወጹ ኣብቲ ሓዲሽ ዕጥቃዊ ቃልሲ ፍሉይ ክእለት
ክህልዎም ኣይትጽበን። ናይ ግድን ድማ ክህልዎም ኣይክእልን። ክህልዎም ነይርዎ ካልእ
ኢዮ። ንምንታይ ኣይነበርዎን ድማ ካልእ መጽናዕቲ ኢዮ። እቶም መራሕቲ ካብቲ ሽዑ
ዝነበረ ማሕበራዊ ልምድን ባህልን መነባብሮን ዝበቐሉ ኣንበር ኣብ ፍሉይ ማሕበራዊ ቤት-
ትምህርቲ ዝበቐሉ ኣይኮኑን ነይሮም። ዝፈጸምዎ ልክዕ ነይሩ ዝብል ሰብ እውን ክህሉ
ኣይክእልን። ግን ነቲ ሽዑ ዝነበረ ከም ኣብ ትሕቲ ገዛእቲ ዘብቐልዎ ባህሊ ተጸልዮምን
ተቐይዎምን ዝወጹ ስለ ዝኾኑ ኩሉ ዝፍጽምዎ ካብ ምረት ዝተበገሰ ምሕንሓን ጥራይ ኢዮ
ክኸውን ዝኸእል። ሓደ ሰብ ንዓይ ምጽልኡ ክዕዘብ እኸእል። ግን ንምንታይ ይጸልኣኒ
ድማ ነቲ ብወገነይ ዘለኒ ባህርን ኣተሓሳስባን ክምርምር ኣለኒ። ንምንታይ ይጸልኣኒ ዝብል
ምረት ንበይኑ እኹል ኣይኮነን። ነቲ ዝፈላልዮና ጉዳይ ብወገነይ ፍታሕ ከናዲ ናይ ግድን
ይኸውን። እዚ እውን ፍተሐይ ናበይ ገጹ ዝኣንፈተ ዝብል ትርጉም ድማ ወሳኒ ተራ
ይጸወት። ብመጀመርያ ናይ ሓባር መነባብሮ ዘይተርፍ እንተደኣ ኮይኑ ኩሉ ብሓባር ኮፍ
ኢሉ ኢዮ ነቲ ሽግር ዝፈትሖ። ነቲ ኮፍ ዘብል ህሞት ቅድም ክፍጠር ኣለዎ። ናይ ሓባር
ረብሓ ስለ ዘሎ ኢዮ ድማ ፖለቲካዊ ፍታሕ ዝድለ ዝምረጽ። ክልተ ፈታሕቲ ድልዮቶም
ሓደ ክኸውን ይኸእል፤ ግን ከም ክልተ ናይ ባልደንጋ ዝተጠምራ ምቃላት ግን ነንበይነን
ዝኾና ኣብ ውሽጢ ሓንቲ ኮበርታ ምህላወን ከም ቅቡል ክውሰድ ይግባእ። ሓንቲ ነታ
ሓንቲ ዓፊና ወይ ሸፊና ከተጸልምታ ኣይግባእን። ኣብ ዘገምታዊን ሰላማውን ባይታ ክብጻሕ
ዝከኣል ፍታሕ ከተምጽእ ምብጋስ ጥራይ ውጽኢታዊ ይኸውን።

ከምቲ ኣብ ቀዳማይ ክፋል ዝጀመርኩም ሃይለ ድሩዕ ምስ ኢሲያስ ኣብ ከሰላ ምስ ተዛተዩ፤
ድሩዕ ሕማቕ ጽልዎታት ኢዮ ኣብ ልዕሊ ሰውራ ከሕድር ጀሚሩ። በቲ ዝተነግሮን ብዝነበሮ
ዕድመን ድማ ካልእ ከሕድር ኣይክእልን። ይኹን እንበር ብኣታሓሳስባ ካብ ኢሲያስ ዕሙቕ

ዝበለ ጠመተ ስለ ዝነበሮ፣ ከምኡውን ኩሉ ባዕሉ ክግምግጸዎ ዝኸኸል ከዋህልል ስለ ዝደለየ፣ „አጣጣምታኻ ቁሩብ ዝሰንበድካ ትመስል“ ዝብል መግለጺ ሂቡ ኣብ ሰውራ ክቕጽል መደብ። ኢሲያስ ግን ንኣዲስ ኣበባ ከም ዝምለስ ገይሩ ነቶም ካልኣት ከጠንቅቆም ኢዩ መደቡ ነይሩ። እታ ኢሲያስ ዝጸሓፋ ደብዳቤ ኮነ ትሕዝቶኣ ክሳብ ሎሚ ዝፈልግ ፍጡር የለን። ብመን ልኢኸዋ እውን ኣይፍለጥን። ዝኸኸኦ ይኸውን እዛ ኣባህህላ እዚኣ ድማ ገለ እቲ ናይ ጸፃት ምኒስተር ዘሎ ተሰፋይ ቺና ሓቃ ከውጽእ ይኸኸል ይኸውን። ቦቲ ካልእ ድማ ኣብቲ ዘለዎ ከመይ ገይሩ ከውጽኦ። ኪዳነ ክፍሉ ድማ ኣብ ከሰላ ተሰዊኡ። ስለዚ ኣድላይ ሓበሬታ ጠፊኡ ኣሎ ማለት የስምዕ። እዚ እውን ኢሲያስ ከመይ ዝግደነቱ ህወኸ ክኸውን ኣለዎ ካብ መስከረም ክሳብ ታሕሳስ ብፍላይ ኣብ ውሽጢ 3 ኣዋርሕ መጠንቀቕታ ደብዳቤ ክጽሕፍ ምኸኸሉ። ንኹሉ ትካላት ውድብ ኣብ ሓጺር እዋን ከመይ ገይሩ ገምጊምዎ ክበርህ ዘለዎ ሓቂ ክኸውን ይግባእ። ቦቲ ናይ ሸው ናይ 20 ዓመት መንእሳይ ክትግምቶ የጸግም። ግን ብናይ መሪሕነት ህዝባዊ ሓይልታት ዝነበረ ጠባይ ኢሲያስ ክትመዝን ከለኻ፣ ማለት ብድሕሪ 6 ዓመታት ድሕሩ ዝመጸ ኣሰራርሕኡ፣ ዝኸኸኦ ደብዳቤ ንሓደ ናይ ህዝባዊ ሓይልታት ተጋዳላይ ካብ ወለዱ ካብ መቐርቡ ወይ ካብ ዝፈልጥዎ ምስ ዝመጸ ኢሲያስ ከየንበቦን ከይፈረመሉን ኣይወሃቦን ዝነበር። እዚ እውን ንዝኸኸኦ ካልእ መራሒ ዝግደፍ ኣይነበረን። ብመጀመርያ ናብ ማእከልነት ውድብ ኣትዩ ኢዩ ናብ እቲ ዝብጽሖ ተጋዳላይ ብመሰረት ናይቲ ዘለዎ ማእከልነት ዝወሃቦ። ኣነ ብወገኑይ ኣደይ ዝላእኸቶ ጽሑፍ ብኢድ ኢሲያስ ተነቢቡን ተፈሪሙን ኢዩ ተዋሂቡኒ። እቶም ሒዘዎ ዝመጹ ተጋደልቲ ኣብ ካርቱም ብቤተ-ሰብ ዝተዋህቦም ጽሑፍ ዘየንበብዎን ዘይፈልጥዎን እውን ኣይኮነን። ኣብ ናይ ወጻኢ ልኡኻት ውድባት ኢዮም ተቐቢሎም ንሚዳ ዘመሓላልፍዎ። ኢሲያስ ካብታ ተግባሩ ደኸን ተማሂሩ ይኸውን ትብሉ? ግን ዝኸኸኦ ይኸውን ጽሑፍ ብኢድ ኢሲያስ ኢዩ ናብቲ ዝብጽሖ ተጋዳላይ ዝመሓላለፍ። እቲ ዝለዓለ ሕቶ ኢሲያስ ካብ ተሓኔ ደብዳቤ ክጽሕፍ ከሎ እዋ ክጥንቀቑን ናብ ሚዳ ከይወጹን ዝጠቅስ „ብናቱ ኣገላልጽ“ ከይተራእዩ ክጽሕፍ ዝኸኸለስ እንታይ ማለት ኢዩ? ዝኸኸኦ ደብዳቤ ካብ ተጋዳላይ ናብ ወለዱ ክጽሕፍ ኣይፍቀድን። እንተ ጸሓፊ እውን ባዛ ዝብላ ዘለኹ መስመር ኢያ ትሓልፍ። ልክዕ ኢዩ ጸላኢ ነጻ ደብዳቤታት ክጽሓፍ ምስ ዝፍቀድ፤ ኣብ ሚዳ ናቱ ርክባት ፈጠሩ ብዙሕ መልእኸትታት ከመሓላልፍ ይኸኸል። ከዕኑ እውን ይኸኸል። ግን ቀጺሉ ድማ ሓለዎ ውድብን መላእ ቃልስን ግን ንኢሲያስ ጥራይ ዝምልከት ክኸውን ግን የብሉን። እሱ ግን ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ወርሒ ዝኣክል ፍሉይ ንቃልሲ ዘገድስ ኣገዳሲ ጽሑፍ ንዝኸኸኦ ማእከልነት ናይቲ ንሱ ዘለዎ ክፍሊ ወይ ኣሃዱ ከይሓበረ ክጽሕ ምኸኸሉ ብጣዕሚ ዘገርም ኢዩ። ካልእ እውን እቲ ብድሕሪኡ ኣብ እተን ክፍልታት ዝነበረ ሽግራት ክባላሕ ዝኸኸለ

ኢሲያስ ከመይ ዝበለ ተራ ተጻዊቱ ዝብል ሕቶታት የልዕል። ርክብ ኢሲያስ ክሳብ ክንደይ ብናይ መሪሕነት ውድብ ዝተደረተ ወይ ዘይተደረተ ርክብ ነይርዎ እውን ብጣዕሚ ዘጠራጥር ሕቶታት ይፈጥር። ምስ መን ርክባት ነይርዎ ድማ ክለዓል ዝግብኡ ሕቶታት ነይሩ። ነዛ ሕጂ ንመንግስትን ሃገርን ትመርሕ ዘላ ሰልፊ ካብ ሽዑ ኣትሒዙ ብጠነግን መርቡብን ዝሓላለኻ መጻወድያ ኢዩ ጠርኒፉ ዝመርሓ ዘሎ። እቲ ዘገህስ ንሱ ምስ ተኣልየ፤ እንተ ብሞት እንተ ብዕልዎ ካልእ ግዳ ከንደየናይ፤ ነቲ ኩሉ ሕልኻኻ ፈጠርዎ ዘሎ መን ኢዩ ኩሉ በርቢሩ ናብ ብርሃን ከውጽኦ።

ኣብቲ ብድሕሪኡ ዝስዕብ ናይ ሓምሻይ ክፍሊ ፍልልያት፤ እሞ ምስ ኣብ ሳልስይ ክፍሊ ዝነበረ ጸጋይ ገብረመድህን ሽግር ብዙሕ ዘይበርሀ ጉዳይ ኣሎ። ጸጋይ ገብረመድህን ኣብ ኣስመራ ብነፋሪት ካብ ሱዳን ምስ ኣተወ ብዙሕ ሓበሬታታት ሒዙ ኢዩ መጺኡ። እቲ ኣብ እተን ሓሙሽተ ክፍልታት ዝነበረ ጸገማት ብዝርዝር ንኢትዮጵያ ከም ዘሃበ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ኣብዚ ናቱ ጸገማት እውን ኢሲያስ ዕሽል ሰውራ ይኹን እንበር፤ ነቲ ናቱ ዝመስል ጸገማት ዓይነት ኢዩ ንኣዲስ ኣበባ ጽሒፉ። ንሱ ኣብ እቶም ናይ ቆላ መሪሕነት ዝበሓትዎ ሓደ ወዲ ከበላ ተራ ከም ዘይነበሮ ኢዩ ጽሒፉ። ኢሲያስ እውን ብቃሉ ንሃይለ ድሩዕ ከምኡ ከእምኖ ኢዩ ፈቲኑ። ኣይነበረን ዝብል ሕቶ ኣይኮነን ኣብዚ ክልዓል ዘለዎ። ሽግር ሜዳ በቲ እዋን ምስ ዝነበረ ሃጻያዊ መንግስቲ ግን ዝፍታሕ ኣይነበረን። ጸጋይ ገብረመድህን ኣብ ኣስመራ ኣትዩ ምውቕ ኣቀባብላ ተገይሩልን ኣብ ጋዜጣታት ኢትዮጵያ ብዛዕባ መሪሕነት ተሓኔ ብዙሕ ተጻሒፉ። ኢሲያስ ድማ ተመሳሳሊ መልእኽቲ ንኣዲስ ኣበባ ልኢኹ። እዝስ ኣይገርምንዶ? እቲ ሕቶ ነቲ ዝነበረ ወጥርታት ምስ መን ኮንካ ትፈትሖ ንዝብል ክምለስ ከሎ፤ ልክዕ ክልተ ብቐዳማይ ዝስራዕ ናይ ናጽነት ሕቶ ተሓንጺጹን ተመዲቡን ብብረታዊ ወይ ብዕጥቃዊ ቃልሲ ክኸውን ተመዲቡ። ካልእ ኣማራጺ መንገዲ እውን ኣይነበረን። እቲ ኣብ መንጎ ሰራዊትን መሪሕነትን ዝፍጠር ድማ ብኻልኣይ መዲብካ ክፍታሕ ዝግበኦ ኢዩ ነይሩ። ግን ካብዚ ሓሊፉ ኣይትሰለፉ ክትብልን ብድሕሪኡ ድማ ንቐጽሪ ዓብላሊ ዝገብሮ ከበላዊ ሰራዊት ከተዕቢ ኢልካ ትወስዶ ካልእ ውሽጣዊ ስርርዕ ከተካይድ ኣብ „ውድብ ውሽጣዊ ውድብ“ ምምስራት ቅኑዕ ነይሩ? እዚ ክግበር ኣይነበሮን ክንብል እንተኾና ግን ብዙሕ ማሕለኻታት ኢና ክንሓልፍ። ልክዕ ኢዩ እቲ ጸገም ንሱ ጥራይ እውን ኣይነበረን። ንበል እቲ ኣብ መንጎ ናይ ምዕራብ ኤርትራን ምብራቕ ኤርትራን ዘለዎ ብሄራት ሓንቲ ቋንቋ ዝዛረባ ክንሰን ኣብ ጸገማት ኣትየን ነይረን። እዚ ድማ ናይ መሪሕነት ጸገም እንበር ናይ ህዝቢ ጸገም ከም ዘይነበረ ሎሚ ተጋሂዶ ኣሎ። ኣፈታትሓ

እንተ ዝነብሮ ነይሩ ድማ ገልጠምጠም ኣይመጋጠመን። ግን ካልእ ከም ዝርዝር ከለዓል ዘለዎ ሕቶ ድማ ኣሎ። እቲ ውድብ ብመጀመርያ ንዕጥቃዊ ቃልሲ ክሰጋገር ከሎ በየናይ ክልሰ-ሓሳብ ክምራሕ'ዩ ዝሕብር ፕሮግራም ኣይነበሮን። እዚ መደብ ብመጠኑ ብመጀመርያ ኣብ ኣስመራን ኣዲስ ኣበባ ዝተጠራነፉ ከምኡውን ኣብ ካይሮን ካልእ ሃገራት ኣዕራብ ዝተማህሩ መንእሰያት ብመጠኑ ዝሓሸ ኣጠማምታ ነይሩ። ብውሑዱ ነቶም ካብ ዝተፈላለዩ ከባብን ባህልን ጽልዋታትን ዝመጹ ተጋደሊቲ ብዘይካ እቲ ለቢሰሞን ዘበገሶምን ሃገራዊ ናጽነት እንተዘይኮይኑ ፣ ካልእ ከምይ ገይሮም ዝወሃሃድሉ ናይ ሓባር ስራሕን ህይወትን መለክዕን ሚዛንን ዝህበ ማእከላይ መራኸቢ ቀይድን መስተከልን ብካድራት ዝምህር ፕሮግራም ኣቐዲምካ ክሰፍር ነይርዎ። እቲ መሪሕነት እውን ዝንቀሳቐሱሉ ሰውራዊ ሕግታት ጥራይ ዘይኮነስ ምስ ህዝቢ ዘራኸቦ ሕንጻጽ ክንጸፍ ነይርዎ። ስጡም ተሳትፎ ህዝቢ ዘይተሓወሶ ምንቅስቓሕ እውን ንዓወት ዘብጽሕ ክኸውን ኣይክእልን። እኳ ድኣ መጡን ዓቕንን ምስጢራውን ህዝባዊ ባይቶ ካብ ከርሲ ሃገር ክምስተት ይግባእ ነይሩ። ኩሉ ጌጋታት ናይ ሜዳ ኤርትራ ብሰራዊትን ላዕለዎይ መርሕነትን እሞ ኣብ ግዳም ዝነብር እንበር ብህዝቢ ክምራሕ ስለ ዘይተበገሰ ንህዝብን ንተጋደልትን ጓና ኢዩ ነይሩ። ኣብ መጀመርታ እቲ ዕጥቃዊ ቃልሲ ብሃታ ሃታ ስለ ዝተበገሰ ኣየተኣታትዎ እንበር ዘገም ኢሉ ንኹሉ ተቐጻጺሩ ከደይቦ ይኸእል ነይሩ። እቲ ዘገርም ካብዚ ጌጋታት እዚ ተነጺላ ዝወጸት ህዝባዊ ሓይልታት እውን ተማሂራ ስለ ዘይተመኮረት ብዘይካ ኣብቲ ብረታዊ ረጽሚ ካልእ ምምሕያሽ ኣይገበረትን። ጽፈት ኣብ ሰራዊታ ብዓቕን ድስፕሊን ልዑል ከም ዝኾነ ዘማት ጉዳይ ኣይኮነን። ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ግነ ጥንቁቕን ውሕሉልን ኣገባብ ኣየማዕበለትን። እዚ ባህኢ እዚ እውን ክሳብ ሎሚ ይቕጽል ኣሎ። ህዝቢ ተመሃራይ ስርዓትን ምእዙዝን ምግባር ክሳብ ሕጂ ኣይተኣልየን። ነዚ እውን ቀስ ኢልና ኣብቲ ቀጻሊ ክፋል ክንሪኦ ኢና።

ኣብ ስልሳይ ክፋል የራኸበና። ይቕጽል